

ÉLELETÜNK

XL. évf. 4. szám (40. Jg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2008. április

A NEVELÉS SÜRGETŐ FELADATÁRÓL

XVI. Benedek pápa február 23-án, a Szent Péter téren tartott rendkívüli kihallgatáson felolvasta és átadta a Római Egyházmegyének a nevelés feladatáról írt levelét.

A január 21-én aláírt levél bevezető szavai után a Szentatyra megfogalmazta azt, ami minden nevelőnek a szívét nyomja: a szülők gyermekeik jövőjéért aggodnak, a tanárok és tanítók belülről élik át az iskola válságát, a papok és hitoktatók pedig azzal szembesülnek, hogy milyen nehéz a gyerekeket, a serdülőket, a fiatalokat a hitre nevelni, akik viszont nem akarják, hogy magukra hagyják őket az élet kihívásaival.

A pápa elsőként a szülőkhöz fordul. Azt kéri tőlük, hogy mindenekelőtt maradjanak állhatatosak a köztük lévő szeretetben: ez az első és legnagyobb dolog, amire gyermekeiknek szüksége van ahhoz, hogy derísen növekedjenek, hogy bízzanak önmagukban és az életben, és ők is megtanuljanak hitelesen és nagylelkűen szeretni. Fontos, hogy a szülők élte hiteles tanúságtétel legyen, és határozottan kell segíteniük a fiatalokat abban, hogy világosan meg tudják különböztetni a jót a rossztól, és ily módon ki tudják alakítani maguknak azokat a biztos szabályokat az életben, amelyek fenntartják őket a jövőbeli próbatételekben.

A tanárok számára hangsúlyozza, hogy a tanítás nem csak az ember veleszületett tudás iránti vágyának kielégítését jelenti, amely a gyermekben, a serdülőben, a fiatalban örösi erővel és spontaneitással nyilvánul meg. A tanítók feladata nem korlátozódhat csupán ismeretanyag és információ átadásra felértéve az igazságra vonatkozó nagy kérdéseket, különös arra az igazságra vonatkozókat, amely vezető, iránymutató lehet az életben. A tanárok teljes jogcímű nevelők: a szülőkkel szoros összhangban rájuk van bízva az ember formálásának nemes művésze.

A papokat, szerzeteseket, hitoktatókat, plébániai munkatársakat, valamint az egyházi mozgalmakban és közösségekben fiatalokkal foglalkozókat arra biztatja, hogy mindig azt az érzést hordozzák szívükben a rájuk bízott fiatalok iránt, ami Jézus szívében volt irántuk (vö. Fil 2,5) „Legyetek olyan barátai, akikben számukra kézzel tapinthatóvá válik, hogy Jézus az ő barátjuk, ugyanakkor őszintén és bátran tegyék tanúságot arról az igazságról is, amely szabaddá tesz” (vö. Jn 8,32).

A nevelés azonban nemcsak a nevelő tevékenységét jelenti, hanem a személyek közötti kapcsolatot is magában foglalja, amelyben az évek múlásával egyre inkább szerepet játszik azoknak a szabadsága és felelőssége, akikre a nevelés irányul. A Szentatyra az ő figyelmüket felhívja arra, hogy erkölcsi, kulturális és lelki fejlődésüknek ők maguk a mesterei. Rajtuk áll, hogy szabadon a szívükbe és elmé-

(Folytatás a 2. oldalon)

Bartolomeo Vivarini (1440–1499):
Szent Márk evangélista
(Santa Maria Gloriosa dei Frari, Velence)

AMIT TUDNI ILLIK A BIBLIÁRÓL

A Szent Könyvekben a Mennyei Atya végtelen szeretettel siet fia elé, és beszélget velük – állapította meg a II. Vatikáni Zsinat. Ezért az Egyház arra buzdítja a hívőket, hogy a Szentírás gyakori olvasásával ismerjék meg Jézus Krisztust. „Aki nem ismeri a Szentírást, nem ismeri Krisztust.” (Szent Jeromos) Az alábbiakban a Szatmári Római Katolikus Egyházmegye honlapjáról átvett összeállítással szeretnénk segítségére lenni a Szentírással elmélyülten foglalkozni kívánó testvéreinknek.

Mi a Biblia?

Egy 73 könyvből álló könyvtár, mely egyetlen kötetben elfér. A legfontosabb, legismertebb és legolvasottabb könyv a világon, mert Isten szavát közvetíti. Az Ószövetség 46, az Újszövetség pedig 27 könyvet tartalmaz.

Mi Isten szava?

A Szentírás minden szavával egyetlen szót mond Isten: az Ő egyszülött Igéjét, aki-ben teljesen kimondja Jónmagát. A Biblia Isten szavát írásban csak részben tartalmazza. Az megnyilvánul az „egyházi hagyományban”, a zsinatokon, a törvényes pásztoraink tanítása által és a liturgiában. Az Egyház az isteni írásokat mindig úgy tisztelte, ahogyan az Úr Testét is tiszteli.

Ki a Biblia szerzője?

A szent könyvek megírására Isten embereket választott ki, akiket erjűk és képességeik birtokában úgy használt föl, hogy azt foglalják írásba, amit Ő akar közvetíteni számunkra. Az elsődleges szerző tehát Isten, a másodlagos szerző az ember.

Mikor íródott?

A Szentírás Krisztus előtti második évezredtől Krisztus után 100-ig íródott. Különböző helyszíneken készült – Palesztina, Babilónia, Egyiptom, Róma, Korintus stb. – és különböző nyelveken (héber, arámi, görög).

(Folytatás a 4. oldalon)

A TERVEK KEZDENEK VALÓRA VÁLNI

Beszélgetés Ternyák Csaba egri érsekkel

Bár még egy év sem telt el Ternyák Csaba egri érseki beiktatása óta, a Magyar Kurír munkatársa máris szóra bírta őt, hiszen egyre-másra jönnek a jó hírek székvárosából. Ezek egyike, hogy júliusban Eger lesz a „Magyar Sydney” – amelyre három ezer fiatal várnak az ausztráliai Ifjúsági Világatlakozó „társrendezőnyeként”. Januárban pedig ugyancsak Eger adott otthont a Lelkipásztori Napoknak, amelyen négy napon át tanácskoztak fontos kérdésekről.

– Láttuk érsek urat a Lelkipásztori Napokon, s a hírekből tudjuk, hogy aktívan igyekszik jelen lenni más, Egerben rendezett különböző (kateketikai, lelkipásztori, papképzésről szóló) konferenciákon is. Miben látja ezeknek a tanácskozásoknak a fontosságát, értékét – hiszen jelenlétével azt is kifejezi, hogy ezek fontosak?

– Ezek a tematikus konferenciák lehetőséget nyújtanak a résztvevőknek, hogy egy-egy témakörben jobban elmélyedjenek, és az előadások meghallgatása révén olyan információkhoz jussanak, amelyeket saját körükben nem kapnának meg. Ma annyira kitágult a világ, hogy képtelenek vagyunk mindent elolvasni, amit szeretnénk. Amikor azonban kollégák vagy szakértő professzorok előadásait hallgatjuk, szavaikban kikristályosodik mindaz az ismeretanyag, amelyet ők olvasmányaikból magukba szívtak. Ezért az ilyen konferenciák mindenki számára fontosak lehetnek, aki az adott téma iránt érdeklődik. Ami az én személyes részvételemet illeti, valóban arra tö-

reksem, hogy amikor csak tudok, bekapcsolódom ezekbe a programokba. Versen azt is meg kell vallesnem, hogy nálam van még egy további szempont is, mégpedig az, hogy ezáltal is jobban megismerjem a mai magyar viszonyokat. Hosszú távotlétem alatt ugyanis többet változott a magyar társadalom, benne híveink élete, mint korábban gondoltam.

Valahogy több szomorúságot érzékelek, ugyanakkor kevesebb örömet és jövőbe vetett bizalmat, mint tíz évvel ezelőtt.

– Hazánk legnagyobb kiterjedésű, a hívek száma alapján pedig a második legnagyobb egyházmegyéje élén áll. A beiktatása óta eltelt idő alatt mennyire sikerült megismernie egyházmegyéjét?

– Egyházmegyém megismerése, ahogy már utaltam rá, szorosan összefügg az ország mai helyzetének a megismerésével, bár figyelmem középpontjában kétségtelenül saját egyházmegyém áll. Számos plébániát felkerestem már, találkozottam a hívekkel, és ha tehetem, mindig eleget teszek a különböző meghí-

(Folytatás a 7. oldalon)

MESZLÉNYI ZOLTÁN PÜSPÖK BOLDOGGÁ AVATÁSÁÉRT

Az esztergomi bazilikában március 8-án bensőséges szertartás keretében emlékeztek meg Meszlényi Zoltán segédpüspökről, aki az ismert adatok szerint 1951. március 4-én szenvedte el a vértanúhalált. A szentmisét Gaál Endre nagypüspömet mutatta be.

Meszlényi Zoltán Lajos 1892. január 2-án született Kistarcsán. Esztergomban a bencés gimnáziumban érettségizett, majd pártfogója, Vaszary Kolos bíboros hercegprímás, esztergomi érsek Rómába küldte, ahol teológiát tanult a Collegium Germanicum et Hungaricumban. 1915. október 28-án szentelték pappá.

1917-től Csernoch János bíboros hercegprímás megbízásából a Primási Palotában dolgozott. 1931-ben lett a főkáptalan tagja, nórádi és honti főesperes, majd a káptalan helynöke.

XI. Piusz pápa kinevezése nyomán, 1937. október 28-án Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás, Breyer István győri megyéspüspök és Kriston Endre püspök Sinope címzetes püspökévé szentelte. Ettől a pillanattól a mindenkor hercegprímás, esztergomi érsek segédpüspöke volt.

Amikor az állambiztonsági szervek Mindszenty József bíboros hercegprí-

mást 1948. december 26-án letartóztatták, majd koncepció perben elítélték, a kinevezett érseki helynököt, Drahos Jánost pedig megölték, ő lett az esztergomi érseki helynök. Helynöki székfoglalójában szinte ígéretet tesz: „Krisztus hű pásztoraként a hitet és Egyházunk iránti hűséget nem tagadom soha! Isten engem

így segéljen!”

1950. július 4-én éjjel az esztergomi Primási Palotában ismét megjelentek az állambiztonsági szervek emberei, és elhurcolták Meszlényi Zoltánt. A kistarcsai internálótáborba került, ahol elkülönítve őrizték és kinozták. A kínzások, ütlegetések és végkimerülés következtében, 1951. március 4-én halt meg. Hamvait a rákoskeresztúri Új Köztemető területén helyezték el. 1966. június 24-én földi maradványait exhumálták, és az esztergomi bazilikában helyezték örök nyugalomra. □

EURÓPA JÖVŐJE

Brüsszelben tárgyaltak az Unió püspökei

A Lisszaboni Szerződést követően felélenkült az Európai Unió bizottságainak tevékenysége. Az Unió tagállamainak többsége elismerte Koszovó függetlenségét, új megegyezések születtek a környezetvédelemmel, a klímaváltozással kapcsolatban, komoly erőfeszítéseket tesznek a kultúrák közötti párbeszéd fokozására. Ezek az események főpásztoraink figyelmét sem kerültk el. Ezért az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak képviselői március 5. és 7. között Brüsszelben megtartották tavaszi közgyűlésüket, amelyen párbeszédet folytattak az Unió különféle bizottságainak több jeles képviselőjével, illetve vezetőjével.

A tanácskozásonak mindvégig részt vett az Európai Unióhoz kirendelt brüsszeli apostoli nuncius is. A Lisszaboni Szerződést követően főpásztoraink elsősorban tájékozódni kívántak az új európai elképzelésekről, és főleg az emberi jogok betartásáról és a teremtett világ egészséges megőrzéséről folytattak eszmecsereket az Unió képviselőivel.

Ezek a témák természetesen túlmutatnak a napi politika eseményein, és összhangban állnak annak a kutatócsoportnak a munkájával, amely az Európai Unió jövőjével, jövőbeli működésével, lényegével, küldetésével foglalkozik, a viszonylag kis csoport élén olyan szakemberekkel, mint a korábbi spanyol miniszterelnök, Filipe Gonzales, vagy Lettország miniszterelnöke, Vike Freiberga, illetve Jorma Ollila finn vállalkozó.

Az Egyház és az Európai Unió közötti állandó párbeszéd által, püspökeink sajátos küldetésük és felelősségük tudatában segíteni akarják a felelős politikusok minden olyan törekvését, amely az Európai Unió minden polgárának jólétét szolgálja.

Tavaszi közgyűlésükön az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak képviselői felhívták a figyelmet arra, hogy az Unióban nem elég csupán minden ember szabadságát és jólétét biztosítani, hanem szem előtt kell tartani az egész ember, a teljes ember igényeit is. A szabadság, a gazdagság, a jólét mellett gondoskodni kell az ember lelki szükségleteiről, lelki jólétéről, és ehhez megfelelő struktúrák is kellene. Az eddigi európai politikát felül kell múlnia az ún. európai metapolitika, amely tulajdonképpen minden politikai cselekvés értékalapját jelenti: a társadalmi élet lelki dimenzióját, a társadalmi élet mozgató életrendjét. Az Egyesült Európában még mindig nem alakult ki egy egységes vélemény arról, hogy tulajdonképpen mit is akarunk az egész Európai Unióval, hová törekszünk, mi a célunk. Egyáltalán mire jó az Európai Unió?

Abban a legtöbben egyetértettek, hogy az Európai Unió célja nem merülhet ki csupán a központi kormányzásban, a gazdasági jólét állandó fokozásában, vagy a javak egyre nagyobb méretű birtoklásában, főleg ha a javak birtoklása egyre inkább csak egy kis csoport kiváltságává válik.

Az Európai Unióban újra szükségünk van Schuman, Adenauer és de Gaspari szellemi örökségére, természetesen az emberi méltóság tiszteletben tartására, Isten teremtett világának megőrzésére, a fokozódó igazságságra, szolidaritásra, szubsidiaritásra, de az európai jólét ezen leegyszerűsített princípiumait mindenképpen tovább kell elemeznünk a „tanítás és nevelés”, „a kutatás és a technológia”, „a munka világa és a klímavédelem” viszonylatában is.

XVI. Benedek pápa röviden ezt így fogalmazta meg Jézus című könyvében: „Semmi sem lehet helyes, ha Istennel nem a helyes rend viszonyában állunk” (122. o.).

A háromnapos konferencia témáiról, előadásairól e helyen természetesen csak vázlatosan, címszavakban lehet

beszámolni; legfeljebb érzékeltetni lehet, hogy miről is esett szó.

Sok időt szenteltünk az ember méltóságának a munka világában. A munkahely az önmegvalósítás legfontosabb színhelye. Egyformán isteni feladat az alkotás és a munkavédelem. Szó volt a család védelméről, de a nevelés és az egyetemi képzés hiányosságairól is. Egyetemeink hovatovább bevásárló központtá válnak, ahol a fiatalok, megfelelő összeg ellenében, illetékeseket szereznek arra, hogy később bizonyos munkát vállalhassanak, ahelyett hogy az „universitas” szellemében emberi nevelést is nyerne. Mind a munkahelyen, mind az egyetemi kiképzéssel kapcsolatban nagy gond a flexibilitás, az állandó továbbképzés, átképzés igénye, ami a jövőben csak fokozódik. Ennek megfelelően divatossá vált a „flexicurité” elve, ami a flexibilitás mellett, fokozni akarja a munkavállaló, a tanuló biztonságát is.

Nagy gond a klímaváltozás, amellyel kapcsolatban Franz Fischler, egykori agrár-kommisszár uniós biztosa a COMECE-vel közös dokumentum kidolgozásán fáradozik, amelyben aztán főleg a vallási megfontolások, a keresztények felelőssége és életstílusa, politikai és szociális magatartása, a józanság és mértékletesség nyerne kifejezést.

Püspökeink igyekezetét a brüsszeli tavaszi konferencián jól tükrözi a francia miniszterelnök, Nicolas Sarközy egyik kijelentése: „Az állítani, hogy Európa keresztény gyökerekkel rendelkezik, csak az egészséges emberi gondolkodás megnyilvánulása. De ezt nem állítani anyyi, mint a történelmi valóságnak hátat fordítani”. Püspökeink ezen mégis túlmutatnak: Krisztus Evangéliumát hirdetik az evilági hatalmasságoknak és törvényhozóknak az Európai Unió hatalmi központjában, és – minden ember szabadságán és jólétén túl követelik az egész, a teljes, a test-lélek ember elidegeníthetetlen jogait.

Cserháti Ferenc püspök

STÁCIÓS NAGYBŐJTI SZENTMISE RÓMÁBAN

Rómában minden évben a virágvasárnap előtti pénteki napon kerül sor a Santo Stefano Rotondo-bazilikára a stációs misék rendjében. 2008-ban ezt a szentmisét március 14-én tartották, a régi hagyományt folytatva, a nemrég felújított bazilikában, amely egykor Isten szolgája, Mindszenty József bíboros római címtemploma volt.

AGGODALOM FELVIDÉKEN

Nyílt levél a szlovák püspökökhöz

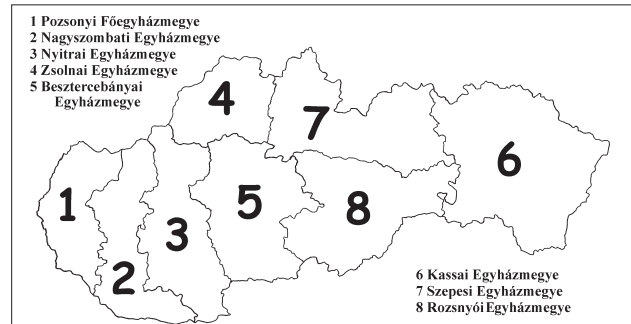
Mint arról előző számainkban már beszámoltunk: Szlovákiában február 14-én hirdették ki a római katolikus egyházaké átszervezését, illetve két új egyházmege létrehozását. Ennek során a Pozsony–Nagyszombati Főegyházmegyét (amelynek déli részét a felvidéki magyarok által lakott egységes területek alkották) három részre szellették. A magyar nemzetiségű katolikus hívek és lelkipásztoraik kezdeményezését felkarolva a Pázmány Polgári Társulás, a Mecs László Társulás és a Jó Pásztor Alapítvány nyílt levelet intézett a Szlovák Püspöki Konferenciához (SZPK), melyben aggodalmaiknak adnak hangot. Ebből közzünk most részleteket.

„Az egyházmegei átszervezésre vonatkozó terv kidolgozásánál a SZPK nem volt tekintettel arra, hogy ilyen megoldással megbomlik az egy tömbben élő magyar nemzetiségű hívek természetes egysége az egykori Pozsony–Nagyszombati Főegyházmegye területén. Aggódunk amiatt, hogy az egyházmegei átszervezés felgyorsíthatja a magyar nemzeti kisebbség észrevétlen asszimilációját. Nyilvánvalóan választották ilyen módon az „észak-déli”, nem pedig „nyugat-keleti” felosztást. Ennek következtében a magyar nemzetiségű hívek természetes egységét 4 egyházmegebe osztották fel. (...)

Reménykedve várjuk, hogy a tervezett egyházmegei átszervezés mellett a SZPK tervezetében kémi fogja a Szent-zéket, hogy a magyar nemzeti kisebbség soraiból nevezzen ki püspököt vagy olyan püspököt, aki megfelelő joghatósággal megbízva láthatná el a hívek szolgálatát a nemzetiségileg vegyes területeken a Tábori Püspökség mintájára vagy más megfelelő módon. Szép gesztus gyakorolhattak volna ezzel a szlovák

szerű hívek lelkipásztori ellátása viszonylag kielégítően volt megoldva az egykori Pozsony–Nagyszombati Főegyházmegyében, legalább a magyarul beszélő püspök szintjén, amely megnyilvánult abban is, hogy a magyar nemzetiségű hívek lelki élete egyre inkább fellendült. Sem az egyházmegei átszervezés kihirdetésében, sem pedig a SZPK nyilatkozatában nem esett szó a magyar katolikus kisebbségről, sem olyan ígért-ről, miszerint a közeljövőben kedvező megoldást keresnek lelkipásztori ellátásukra, mivel új helyzet állt elő. Úgy tűnt számunkra, mintha Szlovákia nem is lenne többnemzetiségű ország. Emiatt is csalódotok vagyunk. (...)

Tudatában vagyunk annak is, hogy a püspök kinevezése a Szentzék kizárólagos joga. Am az is nyilvánvaló, hogy szükség esetén egy püspök kinevezését általában a megyéspüspöknek vagy a SZPK-nak kell kérnie a Szentzektől. Az, hogy a Szentzék eddig még nem nevezett ki püspököt a magyar nemzeti kisebbség sorai közül, az ő lelkipásztori el-

Szlovákia római katolikus egyházmegei az átszervezések után

püspök atyák a magyar katolikus kisebbség és papjai irányában, s ez egyben a valódi testvéri szeretet és a Szlovákiában élő katolikus keresztények egységének megnyilvánulása lett volna. Hiszen csaknem 400 000 magyar nemzetiségű személy valja magát Szlovákiában katolikusnak. (...) Eddig a magyar nemzeti-

látásukra való jogkörrökkel, nyilván annak tulajdonítható, hogy ilyen kéressel a SZPK eddig még nem fordult a Szentzék felé, annak ellenére, hogy ezt éveken keresztül kértük Önöktől a Komáromi Imanapon és más alkalmakkal is.

A II. Vatikáni Zsinat Christus Dominus című dekrétuma a 23. pontban kimondja: »Az egyházmege határainak megállapítása, amennyire csak lehet, Isten népe összetételének figyelembevételével történjen (...), ha különböző nyelvű hívőkről van szó, (rölk) nyelvüket jól beszélő papok, illetve saját plébániák által gondoskodjanak, vagy más, célravezetőbb módon.«

A CIC 372. kánonjának 2. §-a lehetőséget nyújt személyi részegyház létesítésére, nyelvi és nemzetiségi megkülönböztetés szerint (a CIC 518. kánonjával való analógia alapján), mégpedig minden egyházmege területén, ahol magyar nemzetiségű katolikusok élnek.

Ezért újra tisztelettel kérjük a Főtitelendő Püspök Atyákat, hogy hallgassák meg a 400 000 magyar nemzetiségű katolikus kérését és tolmácsolják azt a Szentzék felé! Mi is az Egyház javát tartjuk szem előtt Szlovákiában. Am minden hívő megelégedéséhez tekintet kell lenni a nemzeti kisebbségek jogos kéréseire is. Azután majd nekünk is lesz okunk az öröme és a hálaadásra. Addig azonban nincs!” □

Németh László, Róma

Gyermekeknek

MINDENNAPI KENYERÜNK

A család a szombati reggelinél ül, amikor Péter megérkezik a péktől, és a lakást betölti a friss kenyér és péksütemény illata. Mindannyian örülnek a közös együttlétnek, hisz ilyenkor nemcsak étkezésre de beszélgetésre is lehetőség nyílik. Nagypapa elgondolkozva néz a sok finomságra, majd megkérdezi a gyerekeket: – Ki tudná elmondani, hogy hány és hány dolgos kéz eredménye legfőbb eledelünk a kenyér?

– A búzamazg a földbe kerül, majd sok-sok idő kell hozzá, hogy kalászt hozva learassák – válaszolja Panka. Nagypapa gyerekkorára gondol, amikor a tavaszi ünnepnapok között szerepelt a búzaszentelés. (április 25.) A falu aprajánagyja a templom előtt gyülekezett és a plébános vezetésével a templomi zászlóval kiment a határba és megáldotta a vetést, imádkoztak a jó termésért és azért, hogy a természeti csapások – jégverés, szárazság – elkerülje a környéket. Nemcsak a búzaföldeket szentelték meg

ilyenkor, de a gyümölcsfákat és a szőlőt is. A városi templomokban búzát hajtatnak és az oltáron szimbolikusan végezték el az áldást. Napjainkban egyre visszatérőbb lett ennek az egyházi és népi hagyományunknak a megünneplése. – Péter-Pálkor kezdődik az aratás – mondja az idősebb fiú névnapijára gondolva. Az érett kalászk cséplés után a malomba kerülnek, ahol őrlés után liszt lesz belőlük, majd a pék kenyeret és finom süteményeket varázsol belőle, hogy mindennapi asztalunkra kerüljön. Láthatjuk, mennyi dolgos kéz eredménye a ropogós friss kenyér. Néha gondolkodunk hálával azokra akik megajándékoznak bennünket ezzel az élvezettel.

A búzaszentelésen Ti is aktívan részt vehettek, ha egy cserébe búzamazgot ültettek, és kizöldülve István atyának adjátok az oltári áldáshoz. Talán még a kenyér is jobban ízlik, ha gondolatban közelebb kerültek az ünnep lényegéhez.

Szeretettel: **Judit néni**

Fiataloknak

HISZEK NEKED

Rendkívüli eseményben volt részem... Keresem a szavakat, hogy azt, amit átéltem, megmagyarázzam. Őszintén szólva, magam sem tudom elképzelni, hogy azt, ami történt, elhiggye nekem valaki. De minden féltelmem ellenére megpróbálom, mert úgy érzem, ezt el kell mondanom... Hiszel nekem? – kérdezem megszokva a történetet. Igen, természetesen, elhiszem azt, amit mondasz – válaszolja. Így, egy-egy szöveg, minden bizonyíték, fogadkozás nélkül, hiszek nekem...

Az, hogy az emberek minden szavát elhiszik, nem mindig természetes... Tamás apostol sem hitt társainak. Jézus feltámadásának híre kételkedést ébreszt szívében: Nem hiszem, amíg nem látom...

Jézus is számtalanszor ütközött a kételkedés és a hitlenség minden rendkívüli, újat elutasító falába. Az emberek keményszívűségét látva így szól: „Ha csak jeleket és csodákat nem láttok, nem

hisztek.” (Jn 4,48) Jézus is kereste azokat az embereket, akikben megbízhatott, akik a hihetetlennek látszó tetteit és szavait is hihetőnek és igaznak tartották. Tudjuk, még a leghűségesebb tanítványaival és követőivel sem volt mindig könnyű dolga...

Jézus feltámadása után találkozik tanítványaival. Minden kételkedést eloszlató tettel megmutatja neki sebeit, kezeit és oldalát. S szinte halljuk a Tamás apostol szívéből felszakadó vallomást: „En Uram, én Istenem!” S ez a vallomás már hitvallás is. Hiszek benned, Uram, hiszek nektek, barátaim!

Jézus feltámadásának, megváltásunk örömhírének sarkalatos pontja kell legyen a mi életünkben is ez a vallomás. Hiszem Uram, hogy élsz, hiszem, hogy minden nap velem vagy, ígéreted szerint: „S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.”

Pál atya

A Biblia helyes értelmezése

A Biblia az Egyház könyve. Az Egyház olyan közösség, mely a lelkipásztorok, a pápa és a püspökök vezetése alatt felfedezi és értelmezi a Szentírás segítségével Isten megváltói működését. A Biblia élénk tárja a személyes életünkben jelen lévő Istent, aki teljes és tökéletes választ ad minden kérdésünkre. Az Egyház által értelmezett Biblia a Szentlélek közbenjárásával a hiteles isteni tanítást nyilatkoztatja ki számunkra.

Hogyan kell közelíteniünk a Szentíráshoz?

Hittel, nem mint emberi beszédhez, hanem Isten beszédéhez. Alázattal, mivel ezek a dolgok el vannak rejtve a bölcsék és okosok elől, de fel lettek tárva a gyermekeknek. Imádságos lélekkel, könyörögve az Úrhoz, hogy világosítsa meg bennünket Szentlelkével, és hogy tárja fel nekünk isteni üzenetének titkait.

A példabeszédek jelentősége

Jézus példabeszédei arra hívják az embert, hogy hagyjon fel önző boldogságkeresésével, és tudatosítsa magában, mit jelent Isten országa, és képes legyen felismerni azt mindennapi életében. A példabeszédek Isten országát nem úgy mutatják be, mint helyet, hanem mint folyamatot. Isten országa az a dicsőséges élet, ahová Isten mindenkit meghív. Aki ide törekszik, a Szentlélek erejében már most is ezt az országot építi. □

VÉGET ÉRT A CSERKÉSZ-CENTENÁRIUM

Az egy éven át tartó eseménysorozattal a világ egyik legismertebb nevelési mozgalma előtt tisztelegtek a szervezők. A cserkésztest százéves jubileuma kapcsán tartott ünnepségek tavaly február 22-én kezdődtek, és idén ugyanezen a napon zárultak, mivel az alapító Baden-Powell és felesége ekkor tartották születésnapjukat.

A magyar népitánc mindenütt nagy sikert arat (Fotó: Mező Bálint)

Sir Robert Baden-Powell volt az ötletadója és alapítója a mozgalmnak 1908-ban, s az Angliából elindult cserkésztest időközben az egész világon elterjedt. Ma a világ több mint 200 országában mintegy 40 millió gyermek és fiatal felnőtt vesz részt a cserkészéletben, amely egy évszázados fennállása óta 400 milliónál is több nő és férfi nevelésében játszott meghatározó szerepet.

Tavaly augusztusban hatalmas nemzetközi dzsembori keretében zajlottak Angliában a központi ünnepségek, amelyekre a világ minden tájáról érkeztek cserkészek. Magyarországon – ahogy az egész világon is – augusztus 1-jén napkeltekor ünnepelték a cserkésztest 100. születésnapját. Mint azt a Magyar Cserkészszövetség országos elnöke, Buday Barnabás szerkesztőségünknek elmondta, a kétféle angliai találkozási másfél éves felkészülés után 560 magyar résztvevő utazott, közülük 360 fiatalok. A centenáriumi év keretében hazánkban népdalversenyekkel, házatatókkal, kirándulásokkal, jelvénykészítéssel emlékezett meg az alapításról a 11 cserkészkerület.

Olaszországban a Korazym beszámolója szerint „Iskola és a cserkésztest” motívummal ünnepelték Bagni di Luccában, ahova az ország minden tájáról érkeztek diákok, cserkészek. A szervezők választása nem véletlenül esett Bagni di Luccára, az olasz cserkésztest ugyanis 1910-ben itt bontott zászlót. Az olasz cserkésztest napjának lényeges eleme, hogy egy képzési-nevelési folyamat lezárását is jelenti a közoktatás minden szintjén. „Kisgyermekként tanuljuk meg a felnőtté válást” – vallja az Olasz Cserkészszövetség elnöke, Chiara Sagnini. „A fiúk és lányok kis-

csoportokban sajátítják el a közösségi élet szabályait, ám ezeket a szabályokat azután a kinti életben alkalmazniuk kell, az iskolában és a családban is. Az idő előrehaladtával a cserkészek külső munkatársként maguk fogják irányítani a többieket, hogy elsajátíthassák a szabályokat.”

A centenáriumi lelkiület azonban már előre is tekint. Fontos, hogy továbbra is erős legyen a cserkészlelkület. Ezt tapasztalták meg az elmúlt hetekben az angliai cserkészek, akiknek választ kellett adniuk arra a vádra, hogy kirekesztik az ateistákat. Ennek alapját a mozgalmunk hagyományos fogadalmától adja, amelyben a cserkészek megígérik, hogy kötelességüket mindig Isten és a király felé teljesítik.

Az angol „National Secular Society” és a „British Humanist Association” nevű szervezetek az emberi jogok egyenlőségéért felelős bizottsághoz fordultak, hogy tiltakozzanak az Istenre utalás miatt, amely szerintük sértő a nem hívőkre nézve. Válaszában az angol mozgalom rámutatott, hogy az „Isten” kifejezés helyettesíthető azzal, amiben a fiatal cserkész hisz. Derek Twine, a „Scout Association” igazgatója kijelentette, nincs szándékukban megváltoztatni a Baden-Powell által írt eskü szövegét, míg Stephen Peck fejlesztéseket felelős vezető ügy pontosított, hogy „a cserkésztestben elengedhetetlen, hogy a fiatalok segítséget kapjanak lelkiességük jobb megismeréséhez”. Közben a Trevor Phillips által vezetett emberi jogok egyenlőségéért felelős bizottság máris hozzálatott a kifejezések értelmezéséhez, kijelentve ugyanakkor, hogy korai volna még bármiféle megjelölést fűznie az esethez.

A Magyar Cserkészszövetség elnöke szerint a két angol szervezet kérdésfelvetése nem új keletű. Már az alapító korában is viták tárgya volt a cserkészek esküje. Azonban akkor éppen azt hiányolták a kritikusok, hogy Isten nevének említésén túl a cserkésztest szabályrendszerében sehol másutt nem szerepel a vallásosság. A vádakra Sir Baden-Powell azzal felelt, hogy nincs szükség írásban rögzíteni azt, amikor ez a nevelési elv át van adva az istenhittel. A kirekesztés vádja Buday Barnabás szerint már csak azért sem állja meg a helyét, mert a cserkészmozgalomban való részvétel nem kötelező, másfelől pedig a belépő gyermek helyett a szülői szándék is elég, ha Istenre, a vallásosságra nyitott. Léteznek ugyan nem vallásos cserkészcsapatok Németországban, de ez tavál áll az alapító szellemétől, a pusztán világi gyermekmozgalomnak nincs sok értelme – szögezte le a magyar cserkészek vezetője.

Szöveg: Magyar Kurír
Fotók: Magyar Dzsembori Csapat

Megbeszélés a táborban

(Fotó: Havasi Máté)

VÉLEMÉNYEK ÉS LEGENDÁK

Most, hogy a nagy király koronázásának 550. évfordulóját ünnepli Magyarország, érdemes kisgyermek és uralkodása, valamint származása körüli véleményekkel foglalkozni.

A közvéleményben úgy beszélnek róla, hogy: „Mátyás, az igazságos”. Ugyanakkor sok történész önkényuralkodónak tartja, aki uralkodása alatt alig hívta össze az országgyűlést, rengeteg adót vetett ki, és ezért többször leghívebb embereinek összeküvésével kellett megbirkóznia. Másik vád, hogy ahelyett, hogy egész eréjével a török ellen fordult volna, Nyugat felé hadakozott, uralmának arrafelé való kiterjesztése érdekében.

Míndez igaz is, meg nem is. Ma már a legtöbb történész azon a véleményen van, hogy egész politikája az ország érdekeit szolgálta, és uralkodása Magyarországot addig szinte soha nem látott eréjű és a műveltségben és a tudományban például szolgáló birodalomá tette.

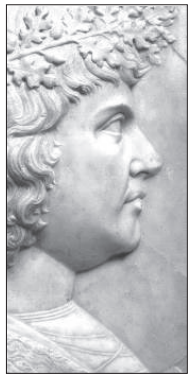
Uralkodásának első éveiben igenis több győzelmes hadjáratot vezetett a török ellen, és ezekkel biztosította, hogy a következő fél évszázad során a török nem tudta Magyarországot fenyegetni. Viszont azt is jól tudta, hogy az ország egymaga nem elég erős arra, hogy a szultán birodalmát a Balkánról visszaszorítsa, és pláne, hogy Európából kiszorítsa, és ezért fordult Nyugat felé, azzal a nem irreális céllal, hogy esetleg megszerezze a Német-Római Birodalom császári címét, és annak eréjével együtt már eredményesen vegye fel a küzdelmet a törökkel. Ennek a tervnek a megvalósítását korai halála megakadályozta.

Részben az ezért folytatott eredményes háborúira, a „Fekete Sereg” – az abban a korban szokatlan állandó hadsereg – fenntartására, a tudományok és művészetek nagyvonalú pártolására (híres tudósok és művészek udvarába hívására, a Corvina-Könyvtár – a Vatikáni Könyvtár után az akkori világ legnagyobb könyvtára – létrehozására, a reneszansz világ Alpokon túli létrehozására) szükséges pénzek előremutására volt szükség arra, hogy az ősi jogainál fogva nem adózó vagyonos réteget, a fő- és köznemeseiket megadóztassa. Ezt azzal érte el, hogy mindenféle új adómeget (pl. kapuadó, füstadó) vezetett be. Ez természetesen sértette az addig adómentes nemesség érdekeit, és az, hogy az országgyűlést nem hívta össze, hogy az ne korlátozza cselekedeteiben (tehát mai szóval rendeletekkel kormányzott), persze elégedetlenséget szült, s ez vezetett az összeesküvésekhez, melyekben addigi leghívebb emberei (rögtön uralkodása elején gyámja és nagybátyja, Szilágyi Mihály, később Vitéz János érsek, Janus Pannonius püspök) is részt vettek.

De mindig humánus uralkodónak mutatkozott: más országok uralkodóival, és sok magyar uralkodóval ellentétben a levált összeesküvések vezetőit nem végeztette ki, azok iránt kegyesnek bizonyult.

Az egyszerű emberek érdekeit az esetleg hatalmaskodókkal szemben sokszor megvédte. Ezek, az ő aránylag biztonságos és az előzőkhöz képest jobb életet jelentő uralmára való emlékezés, és a következő évtizedek nyomorúságai tették Mátyás király uralmát utólag még szebbé, mint az volt, és ennek kifejezése az a mondás is, hogy: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság!”

Mátyás származását is legendák veszik körül. Az persze tény, hogy ő a törökverő Hunyadi János és Szilágyi Erzsébet második fia, aki valószínűleg 1443-ban született Kolozsvárott, de Hu-

Mátyás király domborműve

nyadi János származására több, különböző variációt tartalmazó feltevés is van.

A legközvetlenebb szerint a Havasalföldről áttelepült, és Vajda-Hunyad várát Zsigmond királytól adományul kapott Vajk oláh kenéz fia.

A másik változat szerint, melyet Harsányi Zsolt „Mattias Rex” című regényében is elmond, Hunyadi János Zsigmond király törvénytelen fia, akinek áldott állapotban lévő édesanyját, Morsinai Erzsébetet, Zsigmond Vajk kenézhez, Vajda-Hunyad vár urához adta hozzá.

Itt mindenestre már most megjegyzendő, hogy amennyiben ez a Havasalföldről áttelepült Vajk kenéz valóban létezett, valószínűleg nem lehetett oláh, hiszen abban az időben a havasalföldi kenézek zöme kun származású volt, és a jobbágyok voltak oláhok.

De van egy harmadik variáció is: Hunyadi János Verebély Péter erdélyi alvajda negyedik fia. Az alvajda kapta Zsigmond királytól Vajda-Hunyad várát, és ettől kezdve a várról Hunyadinak is nevezte magát.

Egy Fráter Lénárd nevű szerző az 1937-ben kiadott „Hunyadi János magyar származása oklevelekben” című könyvében megkísérelte bizonyítani ezt az állítást. Szerinte az alvajda negyedik fia, János, aki 1387-ben született, az oklevelekben úgy szerepel, hogy: „Johannes, filius Vojvodae, filii Georgii” (János, Vajda fia, aki Györgynek a fia), Hunyadi János pedig az oklevelekben: „Johannes, filius Vojk, filii Georgii” A szerző szerint a két megnevezés azonos, a másodikban a „Vojk” nem más, mint a „Vojvoda” szó rövidítése: „Vojv.”, amit rosszul írtak, vagy olvastak.

Mindenestre a Verebély Péter alvajda által építtetett Mátraverebélyi községi gótikus plébániatemplomban az alapító vörösmárvány szarkofágján az oltár előtt ott van a hollós címer, és a falu népe évszázadok óta úgy tudja, hogy aki itt nyugszik, az Mátyás király közeli rokona.

Amikor 2006 őszén utóljára ott jártunk, már a sekrestyés is elmondta, hogy Hunyadi János atyja nyugszik itt, és felette az oszlopon bekeretezve ott vannak az ezt bizonyító érvek.

Péter alvajda 1403-ban halt meg. Ekor Zsigmond király Hunyadi Jánost Lázár szerb vajda udvarába küldte apórnak (Szibinyáni Jank). Később beköltözött az apjától örökölt Vajda-Hunyad várába. Zsigmond király kedvelt embere volt, és vele együtt szerepel sok, akkor készült híres képen is, pl. Kölnben, a Három királyok himnuszán, ahol Zsigmond a legöregebb, Hunyadi pedig a legfiatalabb király. De Csocsán Jenő professzor azonosítása szerint a Zsigmond király udvarában szereplő személyeket ábrázoló, a Budai Várban talált és ott kiállított gótikus szobrok egyike is Hunyadi Jánost ábrázolja.

Ha egyelőre a három variáció egyikét sem lehet biztosan elfogadni, véleményem szerint kívánatos, hogy a kevésbé ismert, de igen valószínűnek tűnő, a magyar származást jelentő harmadik variációt terjesszük.

Mindenestre, akár honnan származott is Mátyás király, egyik legnagyobb királyunk volt, akire minden szempontból büszkének lehetünk, és ha nem is volt a mai értelemben vett „demokrata”, de nagyműveltségű, és a Magyarország érdekeit szívesen utalkodó nagy király volt. **Sibalszky Zoltán**

JÉGKÁPOLNA A KÁRPÁTOKBAN

A romániai Déli-Kárpátokban lévő Fogarasi-havasok meredek csúcsai között, a tengerszinttől számítva 2034 méter magasságban, természetvédelmi övezetben található a 46 508 négyzetméter felületű Bálea-tó (Szeben megye), melyet a feljegyzések szerint 1700-tól látogatnak emberek. A közelben elhaladó „transzfogarasi” utat a 20. században építették, ám ezen a havas évszakban néhez a haladás, így a Bálea-tóhoz, illetve az annak partján lévő építményekhez télidőben leginkább csak a 10–15 személyes libegővel lehet feljutni. Ennek első állomása a Nagyszébtől kb. 60 kilométerre lévő Bálea-Cascada nevű turisztikai központban van.

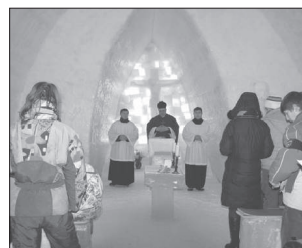
A „lent” és „fent” között még az év első hónapjaiban is sok centiméter hó és több Celsius-fok a különbség. Korábban csak egy egyszerűbb menedékház fogadta az ideérkezőket (az első menedékházat 1904-ben építette az Erdélyi Kárpát Egyesület), néhány éve viszont – a Nagyszében mellől származó Klingeis fiúvérék munkálkodásának köszönhetően – korszerűen felszerelt, többszintes pánzióban pihenhetnek meg a téli sportokat és a hegyi levegőt kedvelők. Am a köépítményen túl az elmúlt két télen, és az idén is, mást is találni e fehér rengetegben: Arnold és Leopold Klingeis kezdeményezésére és anyagi hozzájárulásával Közép-Kelet-Európa egyetlen jéghotelje és jégkápolnája csodálható meg e két kilométeren túli magasságban. A két építmény közé jégszobrokat és nagyméretű jégkeresztet is állítottak. 2006 telén még csak egy nyolcszobás hotelt építettek, az elmúlt évben ezt is nagyobbra tervezték és jégkápolnát is emeltek mellé. Ezen a télen ismét elkészült mindkét jégcsoda: a hotel a korábbiaknál „korszerűbb” (hatalmas iglu sátor formáz, többszobás, és most már a bárón kívül vendéglőt is magában foglal), és január elejétől áll a 60 négyzetméter alapterületű jégkápolna is.

A Klingeis fiúvérék vallásos emberek, elsősorban ezért építették meg tavaly télen a kis istenházát, igaz, annak turistacsalogató „ereje” is nyilvánvaló. Mielőtt hozzáláttak volna a munkálatokhoz, megszentelték a tó vizét, azaz jegét. Mivel ökumenikus kápolnára gondoltak, a szentelési ünnepségre három Egyház – az Ortodox, a Római Katolikus, és az Evangélikus Egyház – képviselőjét is meghívták, ám az ortodoxok megtagadták a részvételt. A Római Katolikus és az Evangélikus Egyház papjai viszont 2006. november 24-én megszentelték a Bálea-tó jegét, minek utána megkezdődött a jégtömbök kivágása és az azokból tervezett építkezés. Raicea Oszkár nagyszébeni főesperes és evangélikus kollégája 2007. vízkereszt ünnepén már az elkészült kápolna felszentelésére érkezett a hegyre.

A hotelt és a kápolnát is a Nagyszében környéki Telekről érkezett építkezési szakemberek és faszobrászok építették, utóbbiak faragták szobraikat is.

2007. január 20-án már csak Raicea Oszkár esperes utazott fel a magasba, ekkor csak kifejezetten katolikus szertartásra volt szükség.

A tavalyi évet sikeresnek könyvelte el a testvérpár, igaz, a szokatlan felmelegedéssel érkezett tavasz április helyett már március végén bezárta a jégházak „kapuit”. Az év első három hónapjában fehéren csillogó építmények lassan elol-

A belső térben – hogy el ne olvadjon a berendezés – két gyertyánál többet nem szabad meggyújtani

A megszentelt tó megfagyott vízből vágott „jégtégla”-ból épült a kápolna, melyen 25 munkás három hétig dolgozott. Harmincan férnek el benne

vadtak, ám a hegyi tél beköszöntével, 2007 novemberében újra elkezdődtek a Bálea-tó jegén a munkálatok. A kivágott jégoszlopokból előbb a hotelt, majd a kápolnát is megépítették. A jéghotel zsúfolásig megtelt a karácsonyi-újévi ünnepekre, s azóta is jó forgalmat bonyolít. A kétszemélyes, deszkával és állatbőrökkel letakart jégágyakkal, jégszékekkel, jégszobrokkal felszerelt szobákban soha nem emelkedik –4 fok fölé a hőmérséklet. A bár és a vendéglő poharait, tányérait nem kell elmosni, jégből vannak...

Az idei kápolna építését tavaly decemberben kezdték és 25 munkás három hétig dolgozott rajta, meglehetősen mostoha körülmények között. A január 13-án tartott szentelés is ökumenikusnak mondható; Ștefan Cosoroabă kisdísznódi evangélikus esperes és Máté Vilmos, a brassói Szent Kereszt Felmagasztalása-templom plébánosa végezte a szertartást, és imádkozott román, német, angol és magyar nyelven a tavalyi mintájára megépített – a Málánrcrav falu régi templomát formázó – kápolnában. Az ünnepségre zsúfolásig megtelt a 30 személyt befogadni képes kis építmény, melynek berendezése is a tavalyihoz hasonló: szentélyt az idén is egy nagyméretű Krisztus-kereszt díszíti, a széken lévő (bejárat melletti) falon Leonardo da Vinci a Vinci az utolsó vacsora című festménye alapján készült gyönyörű jégdombormű látható. Az oldalfalakat Mária és a Kis Jézus, illetve a Pantokrátor Krisztus szobrai díszítik. A belső térben a berendezés épségének megőrzése miatt két gyertyánál többet nem szabad meggyújtani.

A tavalyi év elején tartott keresztelő után csak istentiszteletek, szentmisék helyszíne volt a kápolna, mígnem az idén január 26-án megtartották az első esküvőt is benne: a csikszeredai Diána és Zoltán itt fogadott örök hűséget egymásnak. Az esemény meglepetése volt, hogy a hóféhrébe öltözött menyasszony sítalpon tette meg a Bálea pánziótól a jégkápolnáig vezető utat.

A Klingeis fiúvérék elmondása szerint ebben az évben az előre betervezett evangélikus és római katolikus istentiszteleteken túl több vallásos szertartás helyszíne lesz a jégkápolna. A fiatal emberek méltán büszkének épületeikre, hiszen az különálló kápolnaként – a svédországi után – második a világon. A jéghotellel ellentétben, a kápolna ingyenesen látogatható, és – kedvező időjárási esetén – áprilisig várja az éterien tiszta környezetben imádkozni vágyókat. **JM**

